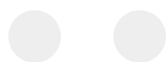

MUSTAFA MUHAREMOVIĆ
mustafamuharemovic@gmail.com

DOI
10.63518/3029-4088.2025.16.150.65

UDK/UDC
28-523(497.6Zvornik)

KLJUČNE RIJEČI
Skela, džamija, Zvornik, vakuf

Skela džamija u Zvorniku

SAŽETAK

Skela džamija u Zvorniku je bila predmet obrade nekoliko domaćih autora. Oni su dali značajan doprinos očuvanju sjećanja na ovu zanimljivu građevinu. Tekstove su napisali Hifzija-ef. Suljkić te dr. Šefko Sulejmanović. Zbog svoje ljepote je bila zanimljiva kao turistička atrakcija.

Ovaj tekst je doprinos formiranju potpunije slike o ovoj džamiji, borbi za očuvanje, njenom vakufu, značaju za zvorničku čaršiju, te njenim imamima i mujezinima. Rad je zasnovan na arhivskoj građi iz Gazi Husrev-begove biblioteke, Arhiva RS, regionalne kancelarije u Zvorniku te prikupljenoj građi autora.

DŽAMIJA SKELA

Najstariji do sada pronađeni zapis o džamiji Skela je zabilježen u listu "Bosna" iz 1876. godine. Tekst opisuje čud rijeke Drine: "Na desnoj strani poplavila je Mali Zvornik, i tri kuće oštetila je u toliko, što je odnijela daske, kojima su avlije tih kuća ograđene bile. Na lijevoj strani pak bila voda zaplavila jednu džamiju i nekoliko kuća, a druge štete nije bilo."¹ Ovaj zapis se vjerovatno odnosi na ovu džamiju koja je bila blizu korita rijeke.

Mehmed Hudović tvrdi da je mahala Skela formirana još u 16. stoljeću.² Hifzija Suljkić navodi da je mahala Skela nastala u 17. stoljeću oko istoimene džamije.³ Šefko Sulejmanović tvrdi da je to, ustvari, Begova džamija iz putopisa Evlije Čelebije.⁴ Džamija kao dio zvorničke čaršije je spomenuta u magistarskom radu autora.⁵ Alija Uzunović uopće ne spominje Skela džamiju, nego samo istoimenu mahalu.⁶

Najstarija fotografija Skela džamije je nastala objektivom austrougarskog vojnika Emila Balcareka iz 1907. godine.⁷ U to doba džamija je bila u dobrom stanju. Međutim, tokom prvih godina Velikog rata u Zvorniku se život odvijao otežano, pa je i održavanje vjerskih objekata bilo neadekvatno. Na

sjednici Vakufsko-mearifskog sabora 26. februara 1914. bila je odobrena izgradnja magaze Skela vakufa u Zvorniku. Usljed ratnih uvjeta gradnja je bila obustavljena, ali je nakon obnavljanja rada Sabora na sjednici 11. decembra 1916. potvrđena saglasnost za gradnju.⁸ Nema pouzdanih podataka o tome da je ovaj zaključak realiziran.

U vrijeme Kraljevine Jugoslavije i nezavidnih ekonomskih prilika kod Bošnjaka vakufski fondovi nisu bili dostatni za ozbiljnije investicije, pa je Skela džamija bila oronula. Prema izvratku iz izvještaja o službenom putovanju tehničkog referenta Vakufske direkcije Sulejmana Sardžića od 23. 6. 1931. godine u Zvorniku, džamije Namazdah i Zamlaz su solidno zidane, a ostale su slabije, građene od mješovitog materijala, s drvenim munarama. Džamija Bajr-Hadži Selim u ruševnom je stanju.⁹

U novinskom tekstu iz 1938. spominje se da je "...čudno naherena džamija u Zvorniku."¹⁰ Iste godine su član Ulema-medžlisa Ali-ef. Aganović i Mustafa-ef. Varešanović prolazili kroz Zvornik. Ali-ef. je službeno predložio: „Za rušenje postojeće džamije treba izdati odmah nalog, kako bi ove turističke atrakcije, a muslimanske sramote, nestalo.“¹¹

Vakufsko-mearifsko povjerenstvo je u Zvorniku 15. januara 1940. Ulema-medžlisu i Vakufskoj direkciji obrazložilo potrebu ponovne gradnje, sa zaključkom: "...Jer na ovom mjestu ne može se biti bez džamije."¹² Vakufsko povjerenstvo je konačni zahtjev za gradnju podnijelo Vakufskoj direkciji 15. januara 1941. Za džamiju je izrađena projektna dokumentacija, koja je sačuvana do danas. Odobrenu skicu je izradila tehnička kancelarija Vakufske direkcije.¹³ U zahtjevu je potpuno opisan način finansiranja,

1 Bosna, 6. i 15. 03. 1876, br. 43.

2 Muhammed, Hudović, 1991, Zvornik, slike i prilike iz prošlosti, Univerzal, Tuzla, str. 74.

3 Hifzija, Suljkić, Sabrani tekstovi, knjiga II, BMG Bosanska medijska grupa, Tuzla, str. 208.

4 Šefko Sulejmanović, 2021, Zvornik u osmansko doba, El-Kalem, Sarajevo, str. 71 (dalje: Š. Sulejmanović, Zvornik...)

5 Mustafa, Muharemović, Vjerske prilike Bošnjaka na području Zvorničkog kotara između dva svjetska rata (1918-1941), neobjavljen magistarski rad odbranjen na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli 17. 6. 2019, 45 (dalje: M. Muharemović, Vjerske)

6 Alija Uzunović, 2010, Zvornik, historijska monografija, Univerzal, Tuzla, str. 234.

7 Helmut Fridrichsmeier, 1999, Das versunkene Bosnien (Iščezla Bosna), Graz, Wien, Köln, Styria.

8 Sarajevski list, (Dodatak) 21. 12. 1916, br. 343, 3.

9 Gazi Hurev-begova biblioteka, Arhiv Islamske zajednice, Fond Vakufske direkcije, kutija 18, br. 9385, godina 1931 (dalje: GHB, AIZ, VD-18-9385/1931)

10 Džamija, kafana i trgovina pod jednim krovom, Vreme, 6. 7. 1938, br. 5911.

11 M. Muharemović, Vjerske..., 46.

12 GHB, AIZ, Ulema-medžlis-25-10749/1940 (dalje: UM-25-10749/1940)

13 Prilog br. 1, (GHB, AIZ, Zbirka projektna dokumentacije (o) džamija(ma), pod rednim brojem 4.

i to bez sakupljanja priloga, zbog teškog vremena. Povjerenstvo je sačinilo finansijsku konstrukciju obnove džamije. Kao izvor finansiranja navedene su agrarne obveznice u nominalnoj vrijednosti od 35.000 dinara, koje mahom pripadaju vakufu spomenute džamije, i sredstva u centralnoj vakufskoj blagajni od 95.000 dinara. Svi organi Islamske zajednice su dali saglasnost na projekat. Također je data uputa da se zatraži dozvola samoupravne vlasti. Ulema-medžlis je insistirao da džematlije učestvuju u gradnji, kako bi džamija bila što bolji i masivniji objekat, sa dućanima.¹⁴

Početak Drugog svjetskog rata je zaustavio projekat, a džamija je dodatno oštećena i zapuštena. Vakufska direkcija u Sarajevu je prijavila dvije srušene džamije u Zvorniku od 1941. do 1945. godine.¹⁵ Jedna od njih je bila Skela džamija. Obnova nakon oslobođenja je bila otežana zbog prioriteta Islamske zajednice, ali i ometanja nove vlasti. Povjerenstvo u Zvorniku prednost je dalo popravci oštećenja Podrinjske medrese¹⁶ i porušene zgrade mektebi-ibtidaije. Lokalna uprava je sprečavala aktivnosti prikupljanja sredstava za plaćanje imama i obnovu vjerskih objekata. Odsjek unutrašnjih poslova pri Sreskom narodnom odboru Zvornik je aktom pov. br. 164/46 od 2. juna 1946. godine. Povjerenstvu Zvornik zabranio prikupljanje priloga, uz obrazloženje zamjenika javnog tužioca: "Vaš rad je nepravilan i imadete odmah prestati sa daljim kupljenjem."¹⁷ Obnova vjerskih objekata je bila na marginama interesa socijalističke vlasti, pa je Islamska zajednica obaviještena da se ne mogu isporučiti potrebne količine građevinskog materijala zbog njegova nedostatka.¹⁸

¹⁴ GHB, AIZ, UM-25-10749/1940.

¹⁵ Denis Bećirović, 2012, *Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini za vrijeme avnojevske Jugoslavije (1945-1953)*, Bošnjačka nacionalna zajednica za grad Zagreb i Zagrebačku županiju, Islamska zajednica u Hrvatskoj, Medžlis Islamske zajednice Zagreb, Institut za historiju, Sarajevo, str. 113.

¹⁶ Mustafa Muharemović i Osman Halilović, 2023, *Vakuf Podrinjske medrese u Zvorniku, Podrinjska medresa u Zvorniku*, Institut za društvena i religijska istraživanja, Tuzla, Medžlis Islamske zajednice Zvornik, 283-316, str. 302-304.

¹⁷ GHB, AIZ, VD, 6087/1946.

¹⁸ GHB, AIZ, UM-2-2391/1945

Na lokaciji džamije podignuta je kafana „Podrinje“. Jedno vrijeme kafana je bila najpoznatije mjesto u Zvorniku, gdje se igrala tombola.¹⁹ Na mjestu Skela džamije danas je stambeno-poslovni objekat, a vlasnici su nosioci prava zajedničke imovine.²⁰

VAKUF SKELA DŽAMIJE

Vakuf Skela džamije je do njena rušenja pokrивao troškove održavanja. Prema Završnom računu iz 1913. godine, prihod vakufa džamije Skela je iznosio 590 kruna, a 1939. godine iznosio je 9.500 dinara.²¹

O važnosti vakufa Skela džamije govori podatak da je 1932. godine bila na spisku deset osiguranih vakufskih objekata, zajedno sa dućanom i magazom. Pored Podrinjske medrese, osigurana je bila još Hadži Nur-begova džamija u Skočiću. Ostalo su bili privredni objekti.²²

Vakuf Skela džamije bio je dio ujedinjenih vakufa. Budžet u 1932/33. godini za džamije Namazđah, Zamlaz, Hadži Mahmut, Hadži Durgut, Begsuja H. Selim, Hadži Nur-beg, Fetija, Divič, Skela i Medresu iznosio je 190.231 primitak, a isti i rashod.²³

Džamija se nalazila na k.č. 2/211 površine 180 m², ZK uložak br. 1634 KO Zvornik. U njenom objektu je bio magacin sa dva lokala, pod zakupom Alirejzovića i Alijagića, uz godišnju kiriju od 4.920 dinara. Površina 54 m² praznog placa bila je pod zakupom Cvike Dabić, uz godišnju kiriju od 500 dinara. Lokali pod džamijom donosili su ukupno 5.160 dinara. Izdaci za murteziku džamije bili su 3.000 za

¹⁹ Š. Sulejmanović, Zvornik, 71.

²⁰ Prikupljena građa u posjedu autora,

²¹ Mustafa Sulejmanović (Hifzija Suljić), 1985, *Namazđah i Skela džamija u Zvorniku*, Islamska misao, br. 82, Sarajevo, str. 32-34.

²² GHB, AIZ, VD-35-6942/1932.

²³ GHB, AIZ, VD-26-5663/1932.

plaću imama i 1.200 za plaću mujezina. Čist prihod je bio 6.380 dinara.²⁴

Projektovana nova džamija bi donijela duplo veći prihod od oko 12.000 dinara, jer je na dobrom mjestu. Tako bi prihodi za kratko vrijeme otplatili uloženo.

Nakon oslobođenja je nestalo vakufa džamije. Jedan dio vakufa, i to k. č. 2186 je prodat po ugovoru od 19. marta 1947. godine Cviki Dabiću. Građevinska parcela od 26 m² se nalazila uz njegovu kuću. Provedene su sve potrebne procedure, a vještačenje su 1943. godine obavili Mustafaga Mustafić i Džemalaga Alirejzović, zvornički trgovci. Prodaju je odobrio Šerijatski sud i Vakufska direkcija. Povjerenstvo je na sjednici 24. 1. 1943. godine predložilo namjenu utroška sredstava za potrebe obnove zgrada Podrinjske medrese i mektebi-ibtidaije, koje su usljed bombardovanja porušene i oštećene. Saborski odbor je 10. 6. 1946. odobrio prodaju, uz uslov da se postigne što veća cijena. Postojalo je i oprečno mišljenje Idrisa Šehavdića od 8. 7. 1946. godine, sa prijedlogom da se izgradi objekat koji bi donosio stalne prihode. Nakon prodaje, sredstva su upotrijebljena za popravke, hardži-muhasebu, uplatu Okružnom uredu za osiguranje službenika i zaostale plate.²⁵

Džamijsko zemljište je na osnovu pravosnažnog rješenja Odjeljenja za finansije NOO odbora Zvornik br. 3.132/59 od 7. 11. 1959. godine uknjiženo kao društvena svojina. Vakuf je likvidiran prema čl. 34. Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta Uredbe o sprovođenju istog zakona i Zakona o opštem upravnom postupku, po kojem su sva izgrađena i neizgrađena zemljišta u Zvorniku postala društvena svojina. U rješenju je

navedeno da se radi o neplodnom zemljištu, iako je to bilo gradsko građevinsko zemljište.²⁶

O vakufu i održavanju džamije, pored Vakufsko-mearifskog povjerenstva, brigu je vodio mutevelija. Zna se da je tu dužnost 1893. obavljao Šakandžić.²⁷ O vakufu džamije Skela brigu su vodile mutevelije ujedinjenih vakufa Osman Bazerdžanović, Jusufaga Avdispahić, Ragib-ef. Hergić i Safet-ef. Softić. Jusufaga Avdispahić je bio imenovan 22. 9. 1930. mutevelijom zvorničkih vakufa.²⁸

DRUŠTVENA ULOGA SKELA DŽAMIJE

Prema dostupnim izvorima i predajama, Skela džamija u Zvorniku je imala značajnu društvenu ulogu, ne samo za zvorničku čaršiju nego i šire. Na ovo je uticao njen položaj. Pred džamijom su čitana službena akta osmanske uprave. Džamija je bila u zvorničkoj čaršiji. "Spomenuta džamija je imala vazdi najviše džemata u svih pet vaktova od svih drugih džamija u gradu, stoga što se ona nalazi na sredini grada Zvornika i na najprometnijem mjestu. Ona je u neposrednoj blizini Drine i drinskog prometa splavi i drugog. Zatim su joj u blizini tako rekuć do nje dvije glavne pijace: marvena i pijaca glavna sa zemaljskim proizvodima, suhom šljivom, orasima itd. Ona se nalazi uz samu cestu, sa svojim dućanima ispod nje, dok su u istoj liniji i istom redu zgrade privatnih sa radnjama više i niže nje."²⁹

Mahala Skela je bila mjesto prijevoza ljudi i roba sa jedne na drugu obalu Drine, a u vrijeme Austro-Ugarske je bila carinarnica. Pijace u blizini su okupljale veliki broj ljudi. U njenom prizemlju bile su dvije zanatske radnje, lončarska i samardžijska, te poznata kahva „Kod hafiza“, u kojoj se pila dobra

²⁴ GHB, AIZ, UM-25-10749/1940.

²⁵ GHB; AIZ, VD, 2188/47

²⁶ Arhiv Republike Srpske, regionalni arhiv Zvornik, Fond narodnog odbora opštine Zvornik, br. 03.132/59, redni br. 460, str.18, Prikupljena građa u posjedu autora, Dostava podataka i istorijat parcele po starom premjeru, Uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove Banjaluka, Područna jedinica Zvornik, br. 21.21/052-1202/2018.

²⁷ GHB; AIZ, fond Zemaljsko vakufsko povjerenstvo, br. 1540, godina 1893.

²⁸ GHB, AIZ, VD-5-7678/1930.

²⁹ GHB; AIZ, UM-25-10749/1940.

bosanska kahva i koja je bila okupljalište putnika, trgovaca, vlasnika dućana i drugih. Vlasnik kahve je bio imam džamije hfz. Salih-ef. Hodžić. U kahvi su se vodili korisni, a često i dokoni razgovori. Prema narodnom predanju u ovu džamiju su rado svraćali sejjar-vaizi, a tu su se u vrijeme ispijanja kahve i sjedeljki često čitale i „kazivale“ poučne pjesme šejh Hasana Kaimije.³⁰

IMAMI I MUJEZINI DŽAMIJE SKELA

S obzirom na to da je džamija bila smještena u prometnom dijelu Zvornika, značajnu ulogu u društvenom životu su imali imami i mujezini džamije. Prema Hifziji Suljkiću, od 1870. do 1907. godine imam džamije je bio Mula Suljo-ef. Hadžihasanović, zvani Burunsuz.³¹ Prema dokumentu iz 1911. godine saznajemo da su vjersku službu imama i mujezina dugo godina imali članovi porodice Hadžihasanović. Mujezin Skela džamije Mula Hasan H. Hasanović u zapisnik Povjerenstva je izjavio: „Prije dva i po mjeseca je umro moj brat Mula Sulejman, imam Skela džamije, pa je meni sadašnje Povjerenstvo povjerilo da ja obavljam privremeno imamsku službu u ovoj džamiji. Prije brata Sulejmana imamsku dužnost je obnašao stariji brat Mustafa, a prije njega rahmetli otac. Njih trojica su služila ukupno 99 godina. Budući bi po pravu sad i meni pripalo da budem imam u ovoj džamiji, budući se osjećam sposoban za vršenje tog zvanja.“ Još je tvrdio da je mujezinsku dužnost obnašao 40 godina u ovoj džamiji. Zatražio je dekret za imama, a za mujezina je već posjedovao. Povjerenstvo je 7. 2. 1911. godine uputilo zahtjev za dekret, potvrđujući njegovu sposobnost za dužnost.³² Saborski odbor je uputio molbu Ulema medžlisu 4. aprila 1911. da se Mula Hasan H. Hasanović imenuje imamom Skela džamije.³³

Imam džamije do 1935. bio je Alija-ef. Nalić (Hadžijusufović) iz Zvornika. Umro je 1948, a ukopan u Kula Gradu.³⁴ On je završio šest godina Podrinjske medrese u Zvorniku, i postavljen je na dužnost imama 19. 10. 1919. godine.³⁵ Iz dostupne dokumentacije je jasno da je dužnost imama od 1911. do 1919. obavljao Mula Hasan Hadžihasanović. Posljednji imam je bio hfz. Salih-ef. Hodžić, sin Halilov, iz Zvornika, rođen 1898, koji je završio Podrinjsku medresu, a hifz pred Ahmed-ef. Zejnilagićem.³⁶ Prema izvatku iz zapisnika Sreskog vakufsko-mearifskog povjerenstva od 16. 4. 1947. godine Salih-ef. je bio na platnom spisku imama u Zvorniku, a plaću je obezbjeđivao džemat.³⁷ Ovaj podatak potvrđuje da je u džematu i rukovodstvu Povjerenstva postojala želja i plan da se džamija obnovi. Međutim, društvene okolnosti nisu dozvolile da se taj plan realizira. On je bio posljednji imam Skela džamije.³⁸ Radnu karijeru je završio u državnoj službi. Umro je 1972. i ukopan u mezarju Kazanbašča.

Vakuf Skela džamije je ostvarivao dostatne prihode za podmirivanje plaća imama i mujezina. Mujezini su bili postavljeni dekretom, što se razumije iz navedene izjave Hasan-ef. H. Hasanovića. U periodu između dva svjetska rata mujezini su uglavnom bili učenici Podrinjske medrese koja je bila u neposrednoj blizini Skela džamije.

Od 4. 1. 1933. godine privremeni mujezin je bio Halid Hodžić.³⁹ Dužnost mujezina je obavljao i Salih Jusufović, koji je razriješen na osnovu zahtjeva od 11. 4. 1938. godine zbog zanemarivanja obaveza. Zamijenio ga

30 M. Sulejmanović, *Islamska misao*, br. 82, 32-34.

31 Isto

32 GHB, AIZ, UM-1-185/1911.

33 GHB, AIZ, UM-2-280/1911.

34 H. Suljkić, *Sabrani tekstovi*, Knjiga I, 239.

35 M. Muharemović, *Vjerske...*, 99. i 138, dekret br. 1926/19 (GHB, AIZ, MTZ, 581/27)

36 H. Suljkić, *Sabrani tekstovi*, Knjiga I, 234.

37 GHB, AIZ, VDS, 2132/1947.

38 H. Suljkić, *Sabrani tekstovi*, Knjiga I, 234.

39 GHB, AIZ, VD-5-1029/1933.

je Miralem Prcelj. On je ubrzo podnio ostavku, pa je 12. 1. 1939. imenovan Mehmedalija Džinić iz Skočića, učenik Podrinjske medrese.⁴⁰ Softa Avdija Imamović također je bio mujezin džamije, ali je napustio školu, pa je dekretom Ulema-medžlisa u Sarajevu 19. 10. 1940. godine, na zahtjev Sreskog vakufsko-mearifskog povjerenstva, za mujezina postavljen Nasir Hamzabegović iz Glodi, učenik IV razreda Podrinjske medrese.⁴¹

Mujezini su dodatno dva puta u hefti meli džamiju. Naknada na godišnjem nivou od 12.000 dinara je bila iz budžeta ujedinjenih vakufa.⁴²

ZAKLJUČAK

Džamija Skela u Zvorniku se nalazila na prometnom mjestu u zvorničkoj čaršiji i blizu zgrade Podrinjske medrese u Zvorniku. Po arhitekturi je bila jednostavna građevina, drvene konstrukcije. Njena ljepota se ogledala

u jednostavnosti i skladnosti dimenzija. Vakufski dućani u suterenu su donosili prihode za njeno održavanje. Islamska zajednica je u predvečerje Drugog svjetskog rata planirala gradnju potpuno nove džamije istih gabarita. Izradila je projektnu dokumentaciju i sačinila finansijsku konstrukciju. Izgradnja nije realizirana usljed ratnih okolnosti, a potom promjene društvenog uređenja. Socijalistička vlast je zemljište nacionalizirala, promijenila mu namjenu, a danas je objekat i zemljište vlasništvo više fizičkih lica.

Džamija je bila sjedište zvorničke čaršije pa i društvenih događaja. U njenom prostoru su čitane službene obavijesti osmanskih vlasti, sastajali se trgovci i putnici s jedne i druge strane Drine. Ona je bila centar dešavanja zvorničke čaršije. Rušenje i ometanje obnove ove džamije bio je prvi znak izumiranja jednog načina života i jedne čaršije.

Džamija Skela je preživjela sudbinu nekih džamija u bosanskim čaršijama, ali i bošnjačkog naroda. Uglavnom je zaboravljena od stanovnika Zvornika, osim onih rijetkih koji je poznaju iz zapisa ili objavljenih tekstova. Novi stanovnici i nove generacije koje žive u Zvorniku o čaršiji i njenoj džamiji ne znaju ništa.

40 GHB, AIZ, UM-7-4365/1939, Glasnik, 1939, br. 3, 108. Glasnik 1939, br. 4, 146.

41 GHB, AIZ, UM-25-10901/1940.

42 GHB, AIZ, UM-7-4365/1939, Glasnik, Sarajevo, 1940, br. 12, 490.

IZVORI

1. Arhiv Republike Srpske, regionalni arhiv Zvornik, Fond narodnog odbora opštine Zvornik
2. Gazi Hurev-begova biblioteka, Arhiv Islamske zajednice,
3. Fond Ulema-medžlisa
4. Fond Vakufske direkcije
5. Zbirka projektne dokumentacije (o) džamija(ma)
6. Fond Zemaljsko-vakufskog povjerenstva
7. Prikupljena građa u posjedu autora

Knjige i studije

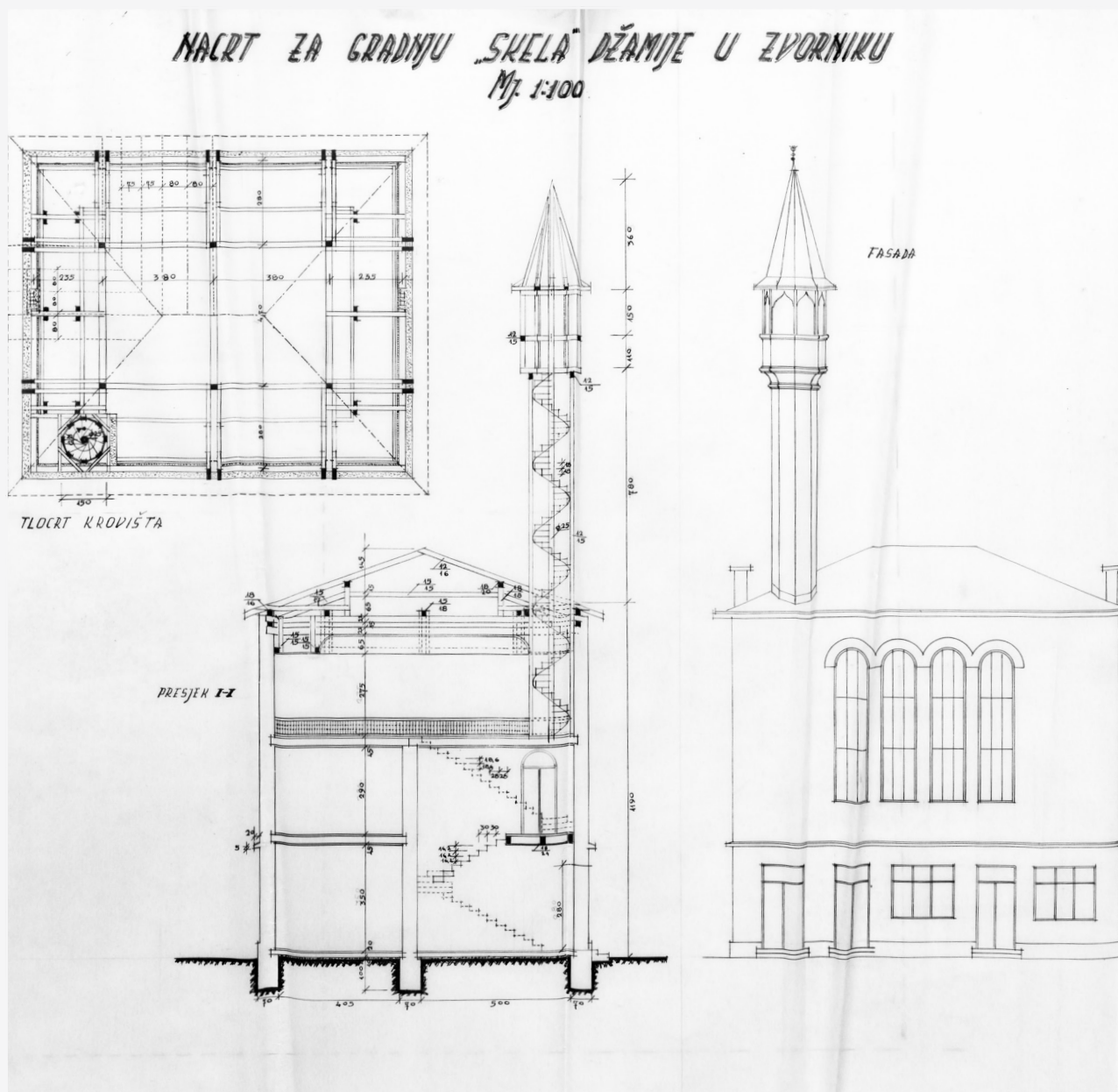
1. Bećirović, Denis, 2012, *Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini za vrijeme avnojevske Jugoslavije* (1945-1953), Bošnjačka nacionalna zajednica za grad Zagreb i Zagrebačku županiju, Islamska zajednica u Hrvatskoj, Medžlis islamske zajednice Zagreb, Institut za historiju, Sarajevo.
2. Fridrichsmeier, Helmut, 1999, *Das versunkene Bosnien (Iščezla Bosna)*, Styria, Graz, Wien, Köln.
3. Hudović, Mehmed, 1991, *Zvornik, slike i prilike iz prošlosti*, 1. izd., Univerzal, Tuzla.
4. Muharemović, Mustafa, *Vjerske prilike Bošnjaka na području Zvorničkog kotara između dva svjetska rata (1918-1941)*, neobjavljen magistarski rad odbranjen na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli 17. 6. 2019.
5. Sulejmanović, Šefko, 2021, *Zvornik u osmansko doba*, El-Kalem, Sarajevo.
6. Suljkić, Hifzija, 2010, *Sabrani tekstovi*, BMG Bosanska medijska grupa, Tuzla, Medžlis Islamske zajednice Zvornik.
7. Uzunović, Alija, 2010, *Zvornik, historijska monografija*, BMG Bosanska medijska grupa, Tuzla.

Članci

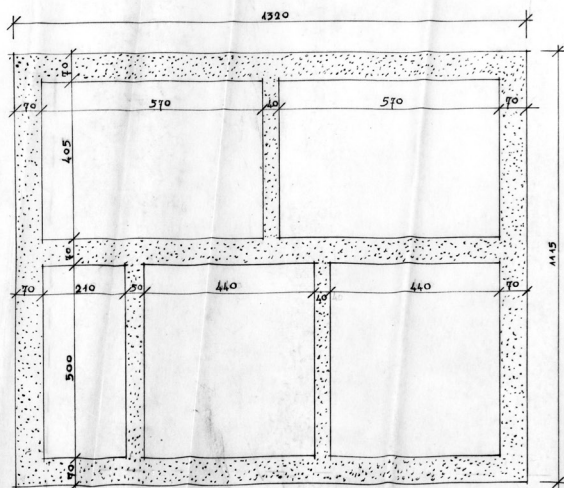
1. Sulejmanović, Mustafa, (Hifzija Suljkić), 1985, Namazđah i Skela džamije u Zvorniku, *Islamska misao*, 82, Sarajevo, 32-34.
2. Muharemović, Mustafa i Halilović, Osman, 2023, Vakuf Podrinjske medrese u Zvorniku, *Podrinjska medresa u Zvorniku*, Institut za društvena i religijska istraživanja Tuzla, Medžlis Islamske zajednice Zvornik, Zvornik, 283-316.

Listovi

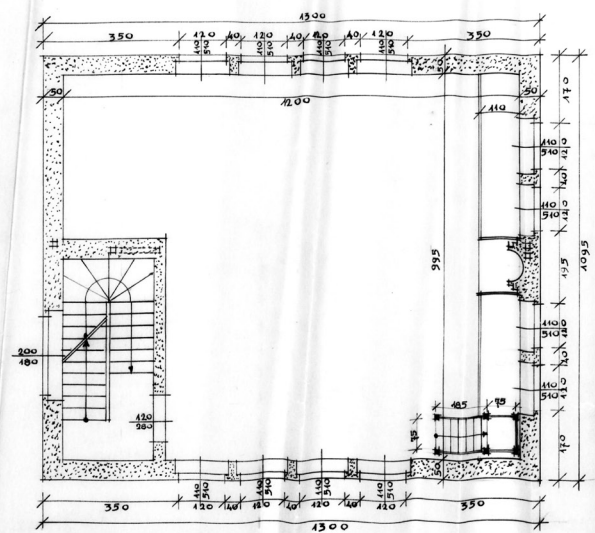
1. Bosna
2. Glasnik
3. Sarajevski list
4. Vreme

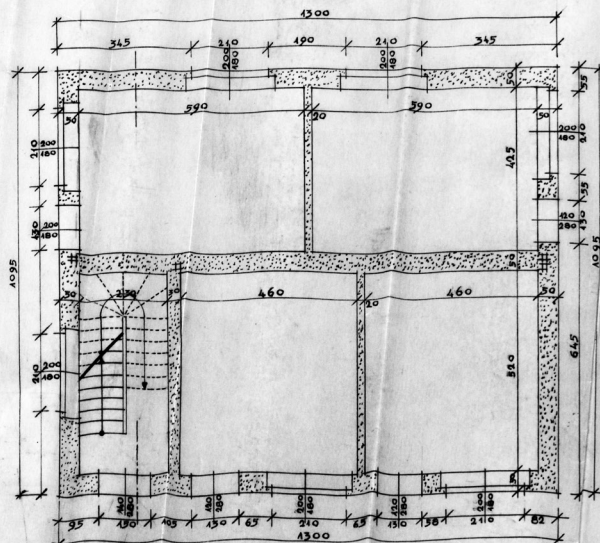
Nacrt za gradnju Skela džamije u Zvorniku

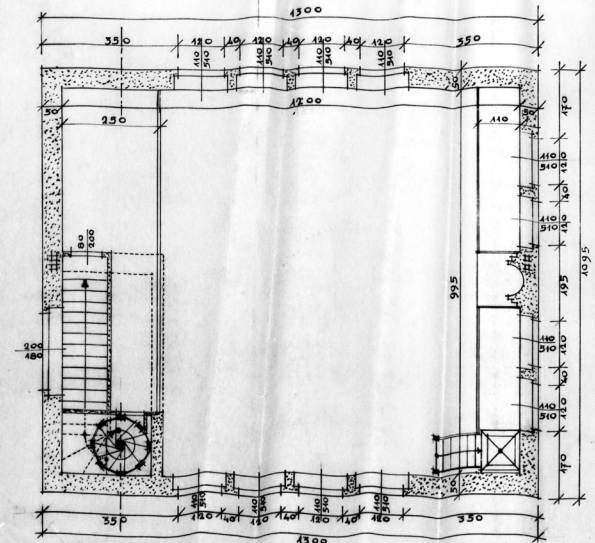
TLOCRT TEMELJA

TLOCRT DŽAMIJE

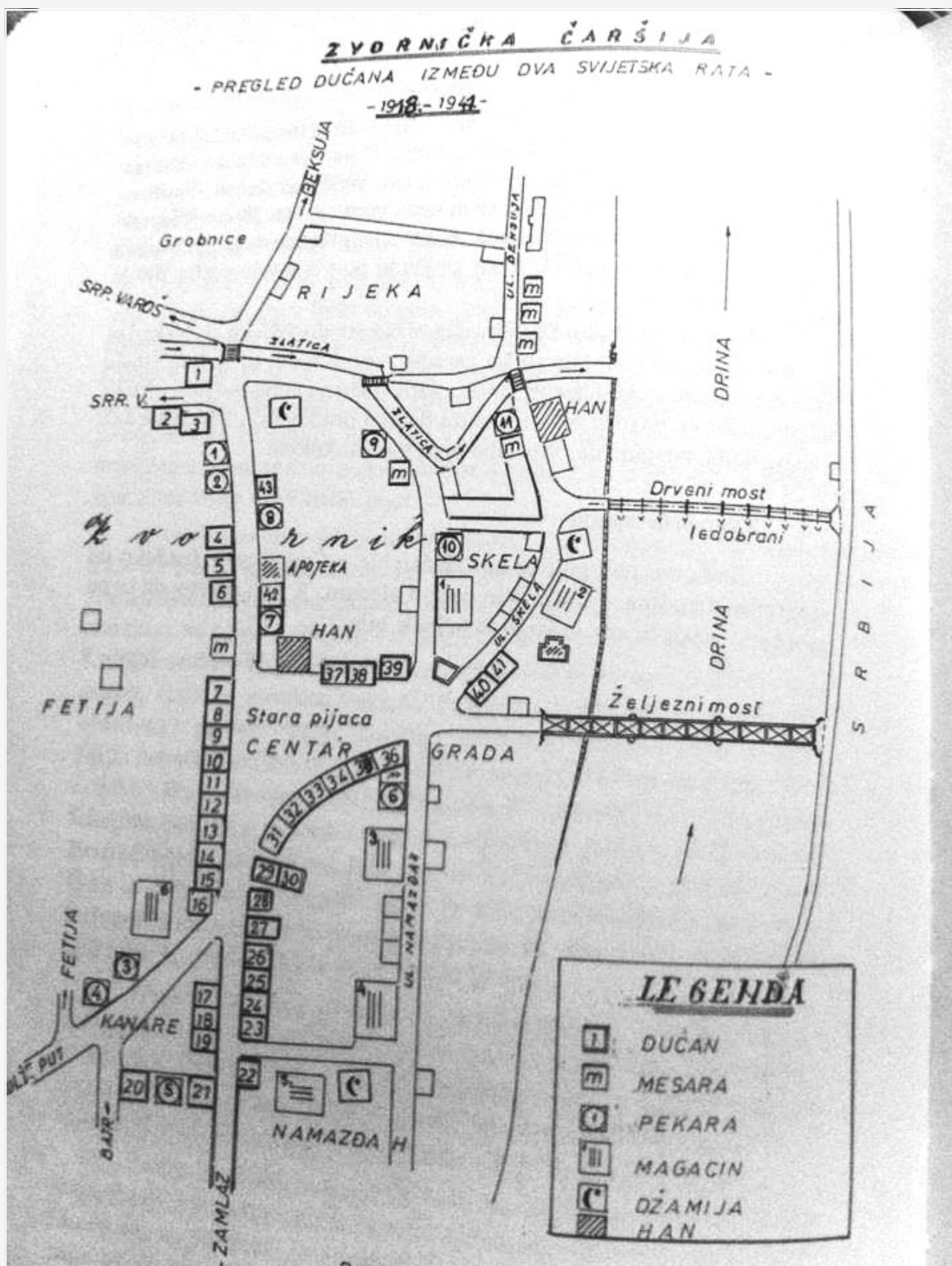

TLOCRT PRIZEMLJA

TLOCRT DŽAMIJE

Tlocrt

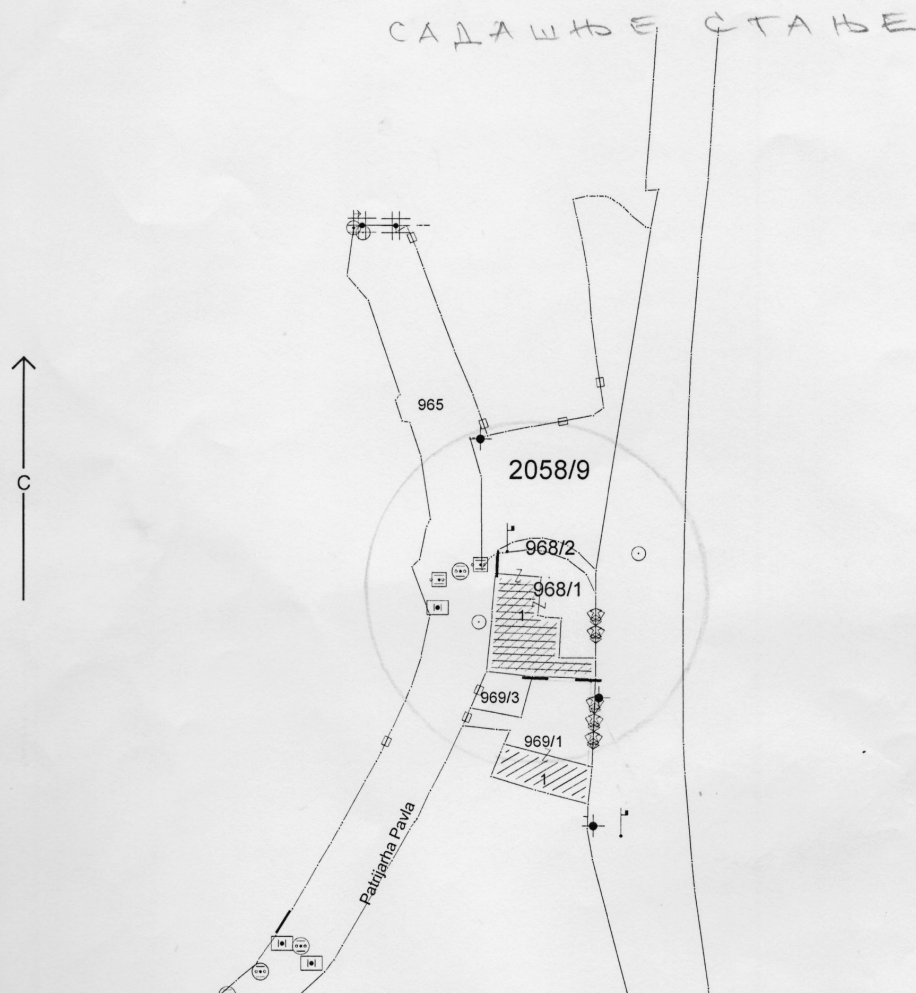
Plan zvorničke čaršije

Fotografija džamije Skela

КОПИЈА КАТАСТАРСКОГ ПЛАНА

Размјера 1:1000

Број листа непокретности	Број парцеле		Култура и класа	м ²	Власник
	Нови премјер	Стари премјер			
177	965				1/1, ГРАД ЗВОРНИК
1754	968/1		Двориште стамбено-пословног објекат	141	0/0, НОСИОЦИ ПРАВА ЗАЈЕДНИЧКЕ ИМОВИНЕ
1754	968/1		Стамбено-пословни објекат	174	0/0, НОСИОЦИ ПРАВА ЗАЈЕДНИЧКЕ ИМОВИНЕ
177	968/2		Улица	31	1/1, ГРАД ЗВОРНИК
399	969/1				1/6, ШАГИРБЕГОВИЋ ЏЕЛИЛЕ ФАРУК
					1/6, ЈУЗБАШИЋ АСИМА АМИР
					1/6, ЈУЗБАШИЋ ХАСЕ КЕМАЛ
					1/6, ЈУЗБАШИЋ-РЕДМАН ХАСЕ ЏЕВАХИРА

Мјесто и датум: ЗВОРНИК, 15. 10. 2019.

Израдио:

Овјерава:

Копија katastarskog plana lokacije džamije Skela (sadašnje stanje)

Stanje iz vremena uspostave gruntnice 1892.

28-385

(ovo rješenje izdavaće se kandidatinu koji imaju kvalifikacije medrese u § 47 Uredbe o mektebina).

ULEMA MEDŽLIS U SARAJEVU

Broj 9647/40.

dana.....194
u Sarajevu

Exp.I (1 original sa 4 ovj.
prepisa na konceptu).

Gospodinu

Naziru Hamzabegoviću

učenika medrese

u Zvorniku

srez

Na osnovu §§ 51 i 81 Ustava Islamske vjerske zajednice Kraljevine Jugoslavije od 24/X 1936, §§ 94,95 i 96 Pragmatike službenika Islamske vjerske zajednice na području Vakufsko nearifskog sabora u Sarajevu i §§ 47,48 i 49 Uredbe o mektebina od 19/III 1939 broj 1891,a na predlog Sreskog vakufsko nearifskog povjerenstva u Zvorniku od 25/7.40. broj 637/40. ovaj Ulema medžlis u svojoj sjednici od 19/10.40. broj goriji

r i j e š i o j e,

da Vas postavi za muallima škole džamije

u Zvorniku srez Zvornik

~~u svojstvu namještenika iz glave VI citirane Pragmatike sa berivima~~
predviđenim u statutu vjerskog povjerenstva vakufa

Ovu dužnost imate nastupiti u roku od 10 dana od dana prijema ovog rješenja i o tome odmah podnijeti pismen izvještaj putem nadležnog Sreskog v.m.povjerenstva ovom Ulema medžlisu, jer će se u protivnom slučaju smatrati kao da nisto ni postavljani.-

P r e t s j e d n i k,

Evidentisano

ur h. s.